

SAHA GÖZLEM ÇALIŞMASI

MART - NİSAN 2023



DERİN
YOKSULLUK
AĞI

Derin Yoksulluk Ağı olarak çalışmalarımızı temel haklara erişim odağında sürdürmeye devam ediyoruz. Yaklaşık üç senedir faaliyet gösterdiğimiz Sancaktepe ve Çekmeköy ilçelerinde hanelerdeki yetişkin ve çocukların özel ihtiyaç ve durumlarına yönelik saha çalışmaları gerçekleştirerek erişilemeyen temel hak ve hizmetlere dair verileri tespit ediyoruz. Hak odaklı bakış açısı ile yaptığımız nicelik ve nitelik olarak çözümler üreten çalışmalarımızı kamuoyu ile paylaşıyoruz. Kriz anlarında anlık destek sağlayıp kalıcı çözümler için de etkin kurum ve kural yapıcılar ile görüşüyor ve ilgili devlet mekanizmalarını ve politika üreticilerini bilgilendiriyoruz.

Mart - Nisan aylarında odak çalışma yürüttüğümüz Çekmeköy ve Sancaktepe ilçe mahallelerindeki gözlemlerimizi sizlerle paylaşmak istiyoruz.



BARINMA

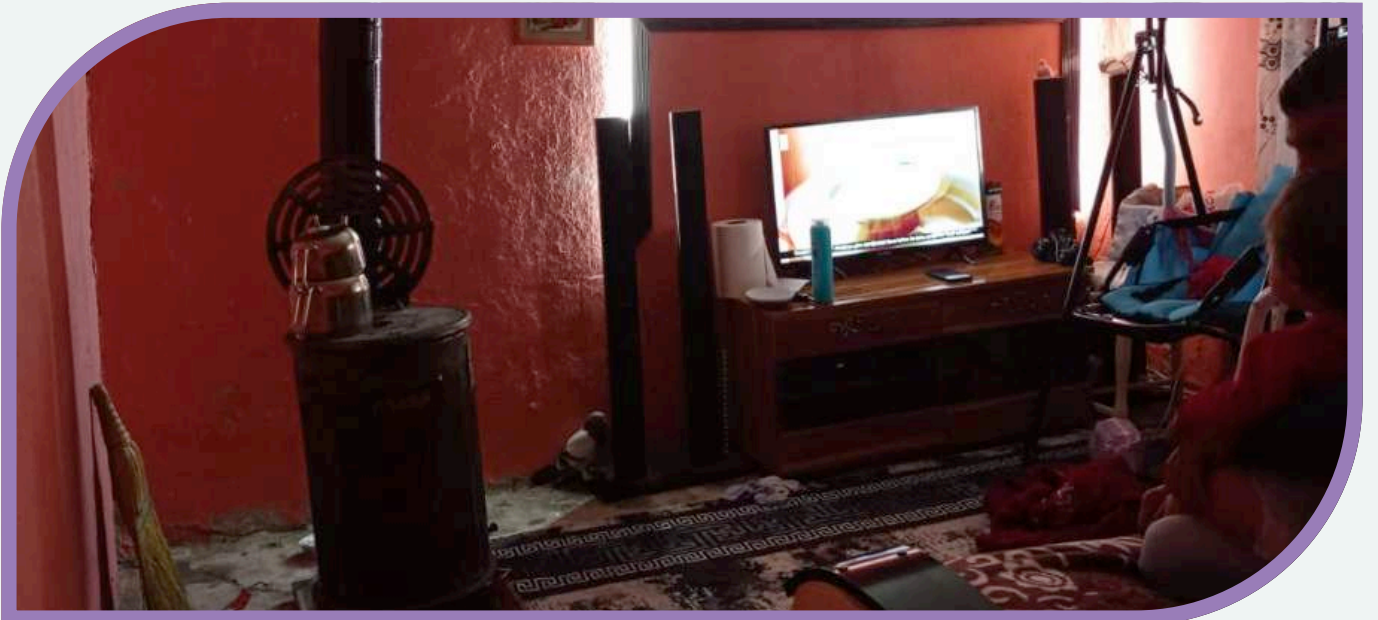
*“Konut kiralari bakımından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih ilâ 1/7/2023 (bu tarih dâhil) tarihleri arasında yenilenen kira dönemlerinde uygulanacak kira bedeline ilişkin anlaşmalar, bir önceki kira yılına ait kira bedelinin yüzde yirmi beşini geçmemek koşuluyla geçerlidir.”¹
(8.6.2022 tarihli ve 7409 sayılı kanundan)*

Yaklaşık olarak üç senedir çalışma alanımız olan Nişantepe mahallesinde gündelik yaşamını barakalarda geçirmeye çalışan hane sayısında artış gözlenmektedir.

Görüşüğümüz haneler artan kira artışlarından dolayı akrabalarının barakalarının yanındaki derme çatma yapıların üzerlerini branda ile örterek eşyalarını içine taşıdıklarını belirttiler.



“Sultanbeyli’de oturduğu müstakil evin kirası 1000 TL’den 3000 TL’ye çıkınca ablasının evinin yanındaki barakaya bebeği ve eşi ile taşındı. Eşi belediyede dönemlik işçi, taşeron firmada baca temizleyicisi. Mutfaklarını zamanla düzenleyecekler, şimdilik kurdukları 2 odada yaşamaya çalışıyorlar.”



SAĞLIK

Taraf devletler ... Temel sağlık hizmetleri çerçevesinde ve başka olanakların yanı sıra, kolayca bulunabilen tekniklerin kullanılması ve besleyici yiyecekler ve temiz içme suyu sağlanması yoluyla ve çevre kirlenmesinin tehlike ve zararlarını göz önüne alarak, hastalık ve yetersiz beslenmeye karşı mücadele edilmesi... amaçlarıyla uygun önlemleri alırlar.

(BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Madde 24'ten)²



Hanelerde kronik hastalık oranlarının yüksekliğinden ve olumsuz yaşam koşullarından dolayı hane halkı sağlık kuruluşlarını sık sık ziyaret etmek zorunda kalıyorlar.

Aşırı öksürük ve nefes tıkanması ile hastaneye gittiklerini söyleyen anne, sobasından çıkan dumanın 3 yaşındaki çocuğunun rahatsızlanmasına sebep olduğunu söyledi, "yaksam da hasta oluyor, yakmasam da hasta oluyor".



Gözlemediğiniz bir diğer acil ihtiyaç ise bebek bezi ve bebek maması.

Kucaklarında bebekleri olan anneler bakkaldan tane ile bebek bezi aldıklarını 4 tanesine 20 TL verdiklerini ancak hane gelirlerinin düzenli olarak bebek bezi ve takviye gıda alımına yetmediğini belirttiler. Ayrıca paketinden çıkarılmış adet ile satılan bebek bezleri hijyen sorunu içermektedir. Annelerin bir diğer talebi de bebekleri için gıda takviyesi: Bakkaldan aldıkları nişastalı ürünlerin, şekerli suların sağlıklı olmadığını belirtiyorlar. Belediyenin sağladığı süt desteğinin 3 yaş altındaki çocuklara verilmemesine tepki gösteriyorlar. Görüştüğümüz hamile kadınlar ise bebekleri için kıyafet talebinde bulundular. Yaklaşan ramazan bayramından dolayı görüştüğümüz her haneden bayramlık kıyafet talebi geldi.



EĞİTİM

“Taraflar Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle ... okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.”

(BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Madde 28'den)³

Geçtiğimiz dönem çocukların okul devamlılığını sağlamaya yönelik beslenme desteği sağladığımız mahalledeki devlet okulu öğretmen ve görevlileriyle yaptığımız görüşmelerde, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı gösterileri için yapılan hazırlıklarının heyecanının çocukları okula gelmeye teşvik ettiğini belirttiler. Ancak çocukların okula devamlılığını sağlayan başka bir etken de havaların henüz tam ısınmaması: Öğretmen ve görevliler bahar döneminde havaların ısınmasıyla özellikle orta eğitim seviyesindeki öğrencilerin ailelerine maddi destek sağlamak için günlük işlere çıktıklarını söylediler.

Öğretmen ve görevliler ayrıca bakanlığın başlattığı okul öncesi beslenme desteğinin anasınıfı kademesindeki çocukların okula devamlılık göstermelerine çok olumlu etki ettiğini belirttiler. Ailelerden gelen olumlu geri dönüşleri de göz önüne alırsak, okullardaki ücretsiz beslenme desteğinin diğer kademelerde de başlanmasının sabırsızlıkla beklendiğini söyleyebiliriz. Nitekim Birleşmiş Milletler'in Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'sinde belirtildiği gibi Okullarda düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terketme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar.

“2 kız 1 oğlan çocuğu okula devam eden anne ise, lisede okuyan iki çocuğu için akbili bile zor doldurduklarını söylüyor. ”



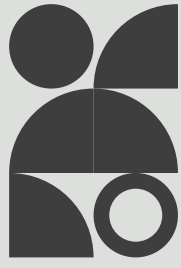
Çalışma yürüttüğümüz bir diğer okulda ise öğrenciler taşınmalı olarak eğitime devam ediyorlar. Okul yetkililerin yoğun çabasıyla anasınıfı öğrencileri de taşınmalı eğitimle okula gitmeye başladılar.

Okullar için top ve kırtasiye desteği talebinde bulundular.



Bizim de destek sistemimizde kaydı bulunan Resul ile mahalle ziyaretimiz esnasında, elinde mıknaatla boş arazinin içinde çivi toplarken karşılaştık. "Sabahtan akşama kadar ben böyle toplarım, nereden bulursam külün içinden dahi toplarım" diyen Resul'e çivilerin kaçta satıldığını sorduğumuzda verdiği cevap "valla hiç belli olmuyor üç buçuk, iki buçuk gidiyor. Günde ne kadar toplucam, 20-25 kilo anca, yani bir evi geçindirmek çok zor. Bir evin hakkı günde 100-160 milyon hesabını yap toplayamazsın" oldu.





DERİN
YOKSULLUK
AĞI